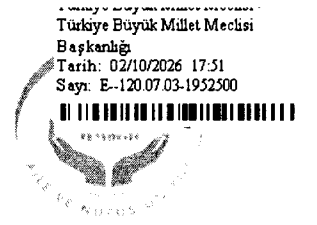

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/44885 GZ 168

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23307780

Konu : Soru Önergeleri (7/44885)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08.06.2026 tarihli ve 1870964 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/44885 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/44885 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 8F77F21B-C3CB-490A-AEA3-0C89EC6A5B87

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

Şanlıurfa Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'e Ait 7/44885 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engellilerin temel hak ve özgürlükleri başta olmak üzere erişilebilirlik ile ilgili ulusal politikaların belirlenmesi, mevzuatın hazırlanması ve bu politikaların hayata geçirilmesi için kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması ile yükümlü bir kurumdur.

Bakanlığımızın öncelikli gündem maddelerinden biri olan erişilebilirlik; koordinasyon, uygulama ve denetim gerektiren bir çalışma alanıdır. Bu çerçevede mevzuatın hazırlanması, uygulama gerekliliklerinin belirlenmesi, kurumlar arası koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması, bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması için eğitim verilmesi, toplumsal farkındalığın artırılması, teknik bilgi desteği sağlanması, valilikler aracılığıyla yürütülen izleme ve denetim faaliyetlerinin koordine edilmesi ile uygulama projelerinin desteklenmesine yönelik çalışmalar Bakanlığımızca yürütülmektedir. Erişilebilirliğin uygulanması tüm kurum ve kuruluşların görev ve sorumluluğundadır.

Bu kapsamda “herkesin istediği her yere ve her hizmete, bağımsız ve güvenli olarak ulaşabilmesi ve bunları kullanabilmesi” olarak tanımlanan erişilebilirliğin sağlanması ve yaygınlaştırılması hususu yasal düzenlemelerle güvence altına alınmıştır.

2005 yılında yürürlüğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanunun 7 nci maddesinde yapıklı çevre, özel ve kamu toplu taşıma sistemleri ile bilgilendirme hizmetleri, bilgi ve iletişim teknolojisinin erişilebilir olması hüküm altına alınmıştır. Ayrıca geçici 2 nci ve geçici 3 üncü maddelerinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait mevcut resmi yapılar, mevcut tüm yol, kaldırım, yaya geçidi, açık ve yeşil alanlar, spor alanları ve benzeri sosyal ve kültürel alt yapı alanları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılmış ve umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ile büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından şehir içinde sunulan ya da denetlenen toplu taşıma hizmetlerinde erişilebilirliğin sağlanmasına yönelik amir hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca anılan Kanun maddelerine istinaden 20.07.2013 tarihinde yürürlüğe giren Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği gereği illerde valilikler bünyesinde komisyonlar oluşturulmuş olup, yükümlülükleri yerine getirmeyen belediyeler ve diğer kurum ve kuruluşlar için, komisyonlar tarafından yapılan denetimler sonucunda erişilebilir olmayan her bir tespit için idari para cezası uygulanabilmektedir. Komisyonlar denetimlerini 2020/3 sayılı Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formlarına göre yürütmektedir. Bugüne kadar 67.361 adet denetim gerçekleştirilmiş, aynı zamanda rehberlik çalışması da yapılmıştır.

Engellilerin ve yaşlıların binalar, açık alanlar, toplu ulaşım hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojilerinde karşılaştıkları erişilebilirliğe ilişkin sorunların tespiti, çözüm yollarının araştırılması ve yaşanan sorunların ortadan kaldırılması ile iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmaya yönelik çalışmalar yapmak, erişilebilirlikle ilgili mevzuat düzenlemeleri, standartların geliştirilmesi, denetim faaliyetlerinin koordinasyonu, bilgi ve bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik eğitim ve yayın faaliyetleri ile uygulamayı destekleyici proje ve çalışmalar yürütmek, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, üniversiteler, özel sektör, sivil toplum örgütleri ve diğer paydaşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlamak Bakanlığımızın görev alanı kapsamında yer almaktadır. Bu doğrultuda engellilerin ve yaşlıların erişilebilirlikle ilgili karşılaştıkları sorunlarla ilgili bireysel başvurular ve engelli örgütleri (Sivil Toplum Kuruluşları vb.) tarafından yapılan müracaatlar da Bakanlığımızca titizlikle incelenerek değerlendirilmektedir.

Ülkemizde yapılı çevrenin planlanması, ruhsatlandırılması ve inşası ile ilgili temel mevzuat olan 3194 sayılı İmar Kanunu'nun ek 1 inci maddesinde ve uygulama yönetmeliği olan "Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği"nde de erişilebilirliğin uygulanmasına yönelik amir hükümler yer almaktadır. Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerinin daha ayrıntılı olarak Yönetmelikte yer alması için teknik metin oluşturulmuş ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından 01.07.2017 tarihinde Yönetmelik yayımlanmıştır. Bu Yönetmelikte yer alan erişilebilirlikle ilgili hükümler gereği, yeni tasarlanan tüm binalarda standarda uygunluk sağlanmak zorundadır.

2019 yılında, yeni inşa edilecek binaların erişilebilir olarak tasarlanması ve inşa edilmesi için yine Bakanlığımızca teknik alt yapısı oluşturularak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına sunulan revizyon talebi Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'ne eklenmiştir.

Mimar ve mühendislerin tüm bina tasarımlarının ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayımlanmıştır.

Bakanlığımız tarafından erişilebilirlik uygulamalarının yaygınlaştırılması için bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacıyla 2021 yılından bu yana farklı temalarla düzenlenen "Erişilebilirlik Atölyeleri"nin belediyelerin erişilebilirlik standartlarını uygulamasını sağlamak amacıyla "Erişilebilirlik Atölyeleri" "Kaldırımlar", "Yaya Geçitleri", "Duraklar" "Kent Parkları" ve "Halka Açık Tuvaletler" başlıklarıyla düzenlenen 77 atölyeye mimar, mühendis, tekniker ve yönetici katılım sağlamıştır.

Mevzuat kapsamında erişilebilirlik uygulamalarının geliştirilerek yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalara Bakanlığımızca devam edilmektedir.